

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa! Sezon grzewczy 2021-2022

„Czujka na straży Twojego bezpieczeństwa!”, to ogólnopolska kampania edukacyjno-informacyjna na temat zagrożeń związanych z możliwością powstania pożarów w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych oraz zatruciem tlenkiem węgla.

Sezon grzewczy 2021/2022 – 1 października 2021 – 31 marca 2022

W okresie jesienno-zimowym, w naszym kraju w mieszkaniach i domach jednorodzinnych wzrasta ryzyko powstania pożarów. Najczęściej dochodzi do nich w wyniku wad, albo niewłaściwej eksploatacji urządzeń grzewczych, elektrycznych i gazowych. W tym samym okresie odnotowywany jest także wzrost liczby zatruc tlenkiem węgla, zwanym "cichym zabójcą", gdyż jest niewidoczny oraz nie ma smaku, ani zapachu.

Kampania jest skierowana do społeczeństwa, m.in. do dzieci i młodzieży oraz do seniorów. Edukacja najmłodszych jest wspaniałą inwestycją w przyszłość, z uwagi na fakt, że najmłodszy w rozmowach z dorosłymi dzielą się zdobytą wiedzą. Kampania składa się z kilku obszarów m.in.: edukacji, informacji i promocji.

Celem głównym kampanii jest zmniejszenie liczby ofiar pożarów i zatruc tlenkiem węgla w mieszkaniach oraz domach jednorodzinnych. Celami szczegółowymi są: podniesienie poziomu wiedzy na temat: zagrożeń związanych z pożarem w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych, zagrożeń związanych z emisją tlenku węgla, zapewnienia właściwej ewakuacji oraz sposobów powiadamiania służb ratowniczych. Istotnym jest uświadomienie odbiorcom kampanii korzyści, jakie niesie za sobą zamontowanie i właściwa eksploatacja

czujek dymu i tlenku węgla w mieszkaniach lub domach jednorodzinnych. Ważne jest przypomnienie właścicielom i zarządcom budynków obowiązku okresowego dokonywania przeglądów i czyszczenie przewodów kominowych oraz sprawdzenie instalacji wentylacyjnej.

Główne przekazy tegorocznej kampanii

- Każdego roku w naszych mieszkaniach i domach powstaje kilkadziesiąt tysięcy pożarów i kilka tysięcy zdarzeń, gdzie dochodzi do emisji tlenku węgla. Nasz dom jest miejscem, w którym każdy z nas czuje się najbezpieczniej. Pomimo tego, to właśnie tam ginie największa liczba osób, a ofiarami pożarów są najczęściej ich sprawcy.
- Tlenek węgla to bardzo trujący gaz. Nie jest on wyczuwalny przez ludzkie zmysły. **Tlenku węgla NIE usłyszysz! NIE zobaczysz! NIE poczujesz!**
- W okresie grzewczym wzrasta ryzyko powstania pożarów i zatruc tlenkiem węgla w budynkach mieszkalnych. Źródłem emisji tlenku węgla są urządzenia grzewcze opalane drewnem, węglem, gazem, olejem opałowym.
- Co roku, a tym bardziej przed rozpoczęciem sezonu grzewczego należy wykonać obowiązkowe okresowe przeglądy i czyszczenie przewodów kominowych oraz sprawdzenie instalacji wentylacyjnej.
- Państwowa Straż Pożarna rekomenduje instalowanie czujek dymu i tlenku węgla.
- Państwowa Straż Pożarna przypomina o obowiązku właściwego utrzymania stanu technicznego czujek dymu i tlenku węgla (m.in. wymianę baterii). Osobom starszym strażacy gotowi są pomóc w zamontowaniu danej czujki lub wymianie w nich baterii.
- Państwowa Straż Pożarna zwraca uwagę na fakt, że czujka tlenku węgla nie zastępuje przeglądu technicznego przewodów wentylacyjnych i kominowych.

Skąd się bierze czad i dlaczego jest tak niebezpieczny?

Czad, czyli tlenek węgla powstaje podczas procesu niecałkowitego spalania materiałów palnych. Ma silne własności toksyczne, jest lżejszy od powietrza dlatego też gromadzi się głównie pod sufitem. Niebezpieczeństwo zaszadzenia wynika z faktu, że tlenek węgla jest:

- bezwonny,
- bezbarwny,
- pozbawiony smaku.

Czad blokuje dostęp tlenu do organizmu, poprzez zajmowanie jego miejsca w hemoglobinie (czerwonych krwinkach), powodując przy długotrwałym narażeniu śmierć.

Co jest główną przyczyną zatruc tlenkiem węgla?

Głównym źródłem zatruc w budynkach mieszkalnych jest niesprawność przewodów kominowych: wentylacyjnych i dymowych. Ich wadliwe działanie może wynikać z:

- nieszczelności,
- braku konserwacji, w tym czyszczenia,
- wad konstrukcyjnych,
- niedostosowania istniejącego systemu wentylacji do standardów szczelności stosowanych okien i drzwi, w związku z wymianą starych okien i drzwi na nowe.

PRZYPOMINAMY!

Zgodnie z § 34 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7.06 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz.719), w obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, usuwa się zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:

- cztery razy w roku w domach opalanych paliwem stałym (np. węglem, drewnem),
- dwa razy w roku w domach opalanych paliwem ciekłym i gazowym,
- co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych,
- co najmniej raz w roku usuwamy zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych.

Z kolei art. 62 ust. 1 pkt 1 c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz.1624) zobowiązuje właścicieli i zarządców bloków mieszkalnych i domów jednorodzinnych do okresowej kontroli, co najmniej raz w roku stanu technicznego instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

RADZIMY!

Co zrobić, aby uniknąć zaccadzenia?

1. Systematycznie czyścić, sprawdzaj szczelność i wykonuj przeglądy techniczne przewodów kominowych.
2. Użytkuj tylko sprawne techniczne urządzenia, zgodnie z instrukcją producenta.
3. Nie zasłaniaj i nie przykrywaj urządzeń grzewczych.
4. Nie zaklejaj i nie zasłaniaj kratki wentylacyjnych.
5. W przypadku wymiany okien na nowe, sprawdź poprawność działania wentylacji, nowe okna są najczęściej o wiele bardziej szczelne w stosunku do wcześniej stosowanych w budynku i mogą pogarszać wentylację.

Nie bagatelizuj objawów takich jak: bóle i zawroty głowy, duszność, senność, osłabienie, przyspieszona czynność serca, mogą one być sygnałem, że ulegamy zatruciu tlenkiem węgla.

W takiej sytuacji natychmiast przewietrz pomieszczenie, w którym się znajdujesz i zasięgnij porady lekarskiej.

Poniżej cztery infografiki i dwa wykresy ilustrujące wyżej opisane zagadnienia.

Co czwarty Polak myśli, że czad można rozpoznać po zapachu lub dymie.

CZAD OSZUKUJE ZMYŚŁY!

NIE WIDAĆ!

NIE SŁYCHAĆ!

NIE CZUĆ!

Najczęstsze miejsca powstawania czadu.

Ogólnopolska kampania
edukacyjno-informacyjna
Państwowej Straży Pożarnej

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Rys. 1. Czad oszukuje zmysły.

PRZYSPIESZONA CZYNNOŚĆ SERCA

OSŁABIENIE

BÓL GŁOWY

DUSZNOŚĆ

SENNOŚĆ

Takie objawy mogą świadczyć o obecności tlenku węgla.

Natychmiast przewietrz mieszkanie, ewakuuj współmieszkańców, wyjdź na zewnątrz, wezwij straż pożarną i zasięgnij porady lekarskiej.

998

Zmniejsz ryzyko, zamontuj czujkę tlenku węgla.

To Twoja mała inwestycja w duże bezpieczeństwo!

CZUJKA
na straży Twojego bezpieczeństwa!

Ogólnopolska kampania edukacyjno-informacyjna Państwowej Straży Pożarnej

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Rys. 2. Te objawy mogą świadczyć o obecności tlenku węgla.

W Polsce corocznie powstaje ponad 150 000 pożarów,
co piąty z nich zdarza się w domach.

To zaraz po pożarach upraw rolnych
największe zagrożenie pożarowe w Polsce.

Osiem na dziesięć ofiar pożarów ginie w domach.

NAJWIĘCEJ ofiar
pożarów ginie przed
przybyciem straży pożarnej.

NAJWIĘKSZE zagrożenie
podczas pożaru stwarzają
dym i toksyczne produkty
spalania.

NAJBARDZIEJ tragiczne
pożary występują w nocy.

Pożary

- A** ciał stałych (np. drewna, papieru, węgla, tkaniny, słomy)
- B** cieczy palnych (np. nafty, benzyny, alkoholi, farb, lakierów, rozpuszczalników)
- C** gazów (np. gazu miejskiego, metanu, propanu, wodoru, acetylenu)
- F** tłuszczów (np. rozgrzanego oleju jadalnego na patelni, we frytownicy)

TAK GASIĆ

Ogólnopolska kampania
edukacyjno-informacyjna
Państwowej Straży Pożarnej

Rys. 3. W Polsce corocznie powstaje ponad 150 000 pożarów, co piąty z nich powstaje w domach.

NIGDY NIE GAŚ tłuszczu i oleju WODĄ!

Zachowanie się podczas pożaru

Powiadom innych
o zagrożeniu

Wyjdź z domu

Zostań na zewnątrz

Zadzwoń pod numer alarmowy!

Przełącz nam:

CO SIĘ PALI?

GDZIE SIĘ PALI?

KTO ZGŁASZA?

Zmniejsz ryzyko,
zamontuj czujkę dymu.

To Twoja mała inwestycja
w duże bezpieczeństwo!

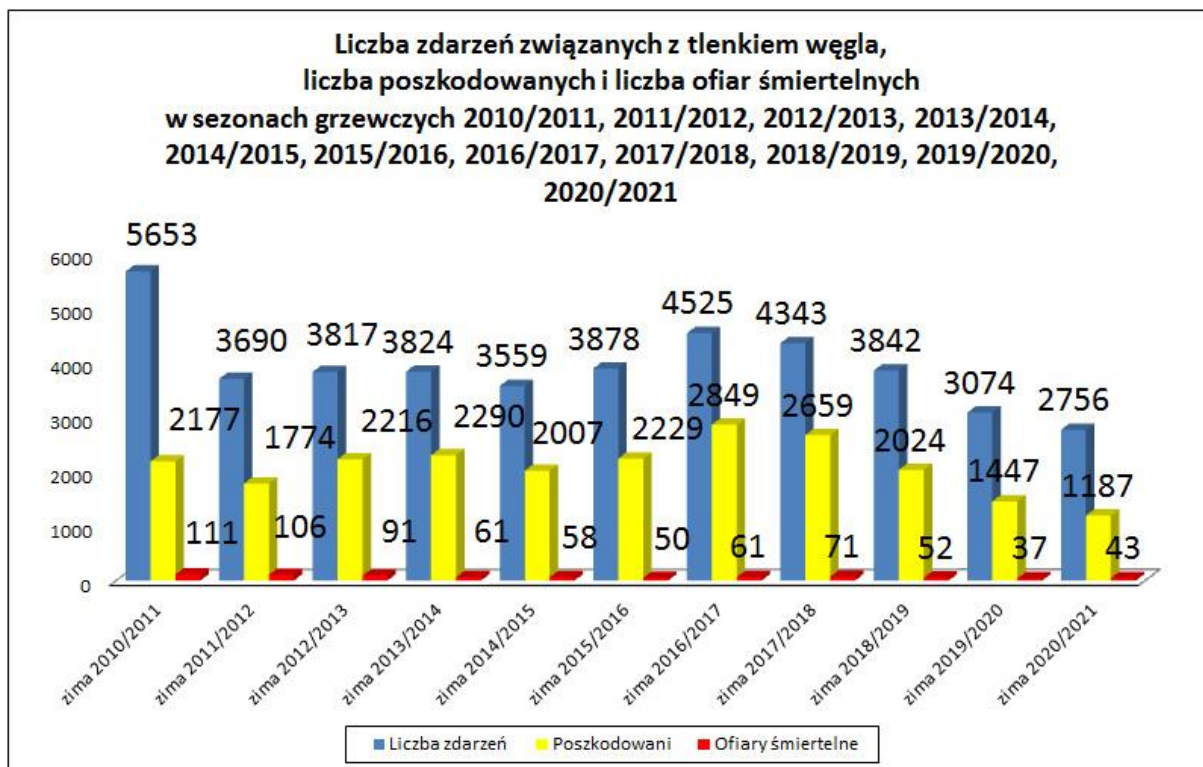
Ogólnopolska kampania
edukacyjno-informacyjna
Państwowej Straży Pożarnej

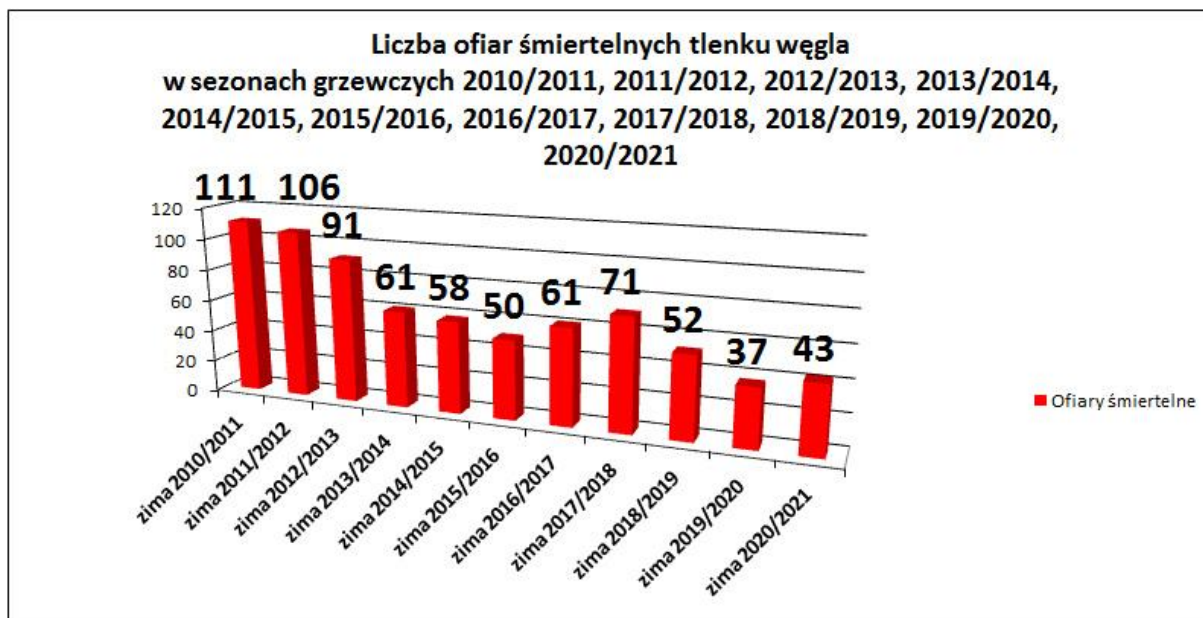
Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Rys. 4. NIGDY NIE GAŚ tłuszczu i oleju WODĄ!

Liczba zdarzeń związanych z tlenkiem węgla, liczba poszkodowanych i ofiar śmiertelnych w sezonach grzewczych 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021.

Liczba ofiar śmiertelnych tlenku węgla w sezonach grzewczych 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021.

KRAJOWA IZBA KOMINIARZY

Warszawa, dnia 15.09.2021r.

Znak: MZ/ 71 /2021r

Komunikat Prezesa Krajowej Izby Kominiarzy do właścicieli i zarządców budynków w związku z rozpoczęciem sezonu ogrzewczego 2021/2022

Przypominam właścicielom i zarządcom budynków o obowiązkach związanych z bezpiecznym użytkowaniem przewodów kominowych.

Komin będący bardzo istotnym elementem budynku, chociaż zajmującym tylko niewielką jego powierzchnię, może też być niezwykle groźny. Szczególnie w przypadku pożaru sadzy w nieczyszczonym, źle eksploatowanym kominie. Temperatura palącej się sadzy przekracza wówczas nawet 1000 stopni Celsjusza! A taki stan jest wielkim zagrożeniem dla mieszkańców.

Państwowa Straż Pożarna każdego roku odnotowuje kilkanaście tysięcy pożarów spowodowanych wadami lub nieprawidłową eksploatacją urządzeń ogrzewczych. W roku 2020 odnotowano 15.737 pożarów od urządzeń ogrzewczych na paliwa stałe, 272 pożary od urządzeń na paliwa płynne i 476 pożarów od urządzeń na paliwa gazowe. *Dane statystyczne KG PSP [źródło: <https://dane.gov.pl>].*

Oprócz pożarów, nieprawidłowa eksploatacja przewodów kominowych grozi także zatruciem tlenkiem węgla, popularnie zwanym czadem. W sezonie ogrzewczym 2020/2021 (1.10.2020 r. – 31.03.2021 r.) Państwowa Straż Pożarna odnotowała 2.758 zdarzeń związanych z tlenkiem węgla (nr ONZ 1016), w tym 1.231 osób poszkodowanych, z tego 43 ofiary śmiertelne. *Dane statystyczne KG PSP [źródło: KG PSP, 31.08.2021].*

Krajowa Izba Kominiarzy popiera kampanię edukacyjno-informacyjną „**CZUJKA NA STRAŻY TWOJEGO BEZPIECZEŃSTWA!**” prowadzoną przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i Państwową Straż Pożarną.

Kominy: instalację dymową, spalinową oraz wentylacyjną należy poddawać okresowej kontroli, oraz czyszczeniu przez uprawnionego kominiarza. Profesjonalna kontrola kominiarska to nie tylko formalność, lecz główna zasada bezpieczeństwa, zapobiega zaccadzeniom, pożarom, spełniając jeden z podstawowych warunków ubezpieczenia domu.

Pod honorowym patronatem Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej Krajowa Izba Kominiarzy prowadzi akcję społeczną **ZAPROŚ KOMINIARZA!**

www.ZaprosKominiarza.pl

KRAJOWA IZBA KOMINIARZY Stowarzyszenie ul. Grzybowska 87, Concept Tower, 00-844 Warszawa

KRS: 0000602882, REGON: 363771963, NIP: 5272760609 www.izbakominiarzy.pl

Konto bankowe: Bank BGŻ BNP Paribas, nr 10 2030 0045 1110 0000 0287 6460

Ustawa Prawo budowlane stanowi, że właściciel – zarządca budynku jest zobowiązany co najmniej 1 raz w roku zlecić przeprowadzenie kontroli okresowej kontroli stanu technicznego przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) osobie posiadającej odpowiednie uprawnienia – mistrza kominiarskiego. (Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 c, oraz art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo budowlane t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1333).

W przypadku stwierdzenia uszkodzeń lub braków właściciel, zarządca lub użytkownik budynku są obowiązani w czasie lub bezpośrednio po przeprowadzonej kontroli, usunąć stwierdzone uszkodzenia oraz uzupełnić braki, które mogłyby spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia bądź środowiska, a w szczególności katastrofę budowlaną, pożar, wybuch, porażenie prądem elektrycznym albo zatrucie gazem. (art. 70 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane).

Regularne usuwanie zanieczyszczeń z przewodów kominowych przez wykwalifikowanego kominiarza zabezpiecza przed powstaniem pożaru sadzy w kominie.

Przepisy przeciwpożarowe nakazują w obiektach lub ich częściach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, obowiązkowe usuwanie zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych w następujących terminach:

- 1) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych — co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
- 2) od palenisk opalanych paliwem stałym niewymienionych w pkt 1 — co najmniej raz na 3 miesiące;
- 3) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym niewymienionych w pkt 1 — co najmniej raz na 6 miesięcy.
- 4) z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

(Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719).

W przypadku pożaru lub zaccadzenia brak dokumentacji terminowego czyszczenia i kontroli kominów może stanowić podstawę odmowy wypłaty odszkodowania przez firmę ubezpieczeniową.

Prezes
Krajowej Izby Kominiarzy

Marcin Ziombki

Opracowanie: *Wydział Prewencji Społecznej KG PSP*